

ZARZĄDZENIE NR 1/05/2020
Dyrektora Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN w Olsztynie
z dnia 25 maja 2020 r.

w sprawie wprowadzenia Kodeksu Etyki w Instytucie Rozrodu Zwierząt i Badań
Żywności Polskiej Akademii Nauk w Olsztynie

Na podstawie art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1183 ze zm.) zarządza się co następuje:

§ 1

Wprowadza się Kodeks Etyki Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk, stanowiący załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Nadzór nad wykonaniem zarządzenia powierza się Działowi kadr.

§ 3

Zobowiązuje się Pracowników Instytutu do zapoznania z Kodeksem Etyki, wskazanym w § 1.

§ 4

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

P.O. DYREKTORA

prof. dr hab. Mariusz K. Piskula
①

KODEKS ETYKI

Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk w Olsztynie

***ODPOWIEDZIALNI JESTEŚMY NIE TYLKO ZA TO, CO ROBIMY,
LECZ I ZA TO, CZEGO NIE ROBIMY.***

Laozi

Nasz Instytut to nie tylko budynki, sprzęt, aparatura naukowa, odczynniki czy dokumenty, ale przede wszystkim ludzie, którzy stanowią jego najwyższą wartość. Wspólnie, z zaangażowaniem pracujemy na rzecz naszego Instytutu, by zapewnić jego prawidłowe, efektywne i skuteczne funkcjonowanie oraz rozwój, tworząc tym samym bezpieczne środowisko pracy dla naszych pracowników, jak również wizerunek odpowiedzialnego i profesjonalnego partnera dla zewnętrznych interesariuszy.

Powinniśmy jednak pamiętać, że wszystko na świecie jest zmienne, płynne i niepewne, a brak solidnych fundamentów, na których stoi organizacja może stanowić dla niej zagrożenie i powodować niepewność jutra. Dlatego musimy przestrzegać zasad opartych na wspólnych wartościach, aby jak najlepiej odpowiadać nie tylko na potrzeby zmieniającego się i różnorodnego otoczenia zewnętrznego, ale także na oczekiwania naszych Pracowników.

Drogą ku temu jest ciągłe monitorowanie i nieustanne doskonalenie wzajemnych relacji, warunków pracy, wewnętrznych procesów oraz realizowanych usług.

Tylko w ten sposób zapewnimy stabilne i przyjazne środowisko pracy, ciągły i konsekwentny rozwój naszego Instytutu i naszych kompetencji oraz skuteczne osiągnięcie wyznaczonych celów. A droga, którą razem podążamy by te cele osiągnąć i sposób w jaki to czynimy jest równie ważna jak sam rezultat.

Mając to na uwadze, chciałbym oddać w Państwa ręce *Kodeks Etyki Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk w Olsztynie*. Przedstawia on wartości, którymi kieruje się Instytut oraz wskazuje zachowania, których oczekuje się od wszystkich jego pracowników, zarówno na szczeblu zarządczym, naukowym, jak i administracyjnym. Część zasad opisanych w Kodeksie Etyki zostało dodatkowo uszczegółowionych w wewnętrznych politykach i procedurach by pomóc nam właściwie reagować i postępować w określonych sytuacjach. Niniejszy dokument nie powinien stanowić tylko ogólnej wskazówki dotyczącej postępowania. Powinien być elementem naszej codzienności oraz być konsekwentnie stosowany i aktywnie promowany przez wszystkie osoby reprezentujące Instytut.

Z wyrazami szacunku

Nasze wartości

Współpraca

Współdziałamy w oparciu o wzajemny szacunek, przejawiający się w poszanowaniu godności drugiego człowieka i dostrzeganiu jego wartości i potencjału co pozwala na osiągnięcie efektu synergii umożliwiającego skuteczniejsze osiągnięcie celów.

Mamy poczucie własnej sprawczości rozumianej jako bezpośredni wpływ na nasze otoczenie. Potrafimy wykorzystać swoje umiejętności w uczciwy i roztropny sposób z pożytkiem dla naszego Instytutu oraz jego wewnętrznych i zewnętrznych interesariuszy.

Odpowiedzialność

Profesjonalizm

Przy realizacji powierzonych zadań w pełni wykorzystujemy posiadaną wiedzę i kompetencje. Kierujemy się najwyższą starannością i obiektywizmem, dążąc do stałego doskonalenia umiejętności i kwalifikacji zawodowych.

W każdych relacjach postępujemy w sposób uczciwy i przejrzysty. Pracownikom zapewniony jest dostęp do wszystkich danych koniecznych do prawidłowej realizacji zadań, a zewnętrznemu otoczeniu komunikowane są niezbędne, rzetelne informacje.

Transparentność

Rozwój

W codziennej pracy z konsekwencją i otwartością dążymy do doskonalenia personelu, organizacji, procesów i technologii. Staramy się tworzyć warunki do wprowadzania innowacji i szukania nowych, skuteczniejszych rozwiązań.

Nasze zasady

Jesteśmy jednostką naukowo-badawczą, której misją jest prowadzenie interdyscyplinarnych badań wyjaśniających mechanizmy oddziaływania środowiska na jakość życia człowieka i dobrostan zwierząt oraz upowszechnianie i popularyzacja osiągnięć Instytutu i Polskiej Akademii Nauk. By zapewnić skuteczną realizację strategicznych celów Instytutu oraz rozwój prowadzonej działalności kierujemy się następującymi zasadami.

1

Przestrzeganie prawa

- 1.1. Wszyscy, niezależnie od zajmowanego stanowiska i charakteru wykonywanej pracy przestrzegamy obowiązujących przepisów prawa oraz regulacji wewnętrznych, a także postępujemy zgodnie z zasadami etyki.
- 1.2. Jako pracownicy naukowcy zobowiązani jesteśmy do przestrzegania *Kodeksu etyki pracownika naukowego* Polskiej Akademii Nauk.
- 1.3. Jesteśmy świadomi, że wobec osób umyślnie naruszających zasady i łamiących prawo, niezależnie od stanowiska i szczebla zajmowanego w Instytucie przez danego Pracownika podejmowane są skuteczne środki dyscyplinarne.

2

Dbałość o relacje wewnętrzne

- 2.1. Dokładamy wszelkich starań, aby stwarzać naszym pracownikom przyjazne środowisko pracy, oparte na wzajemnym szacunku, wolności poglądów i wypowiedzi oraz poszanowaniu godności drugiego człowieka
- 2.2. Stosujemy obiektywne i niedyskryminujące kryteria zatrudniania i awansowania Pracowników, z poszanowaniem wszelkich obowiązujących w tym zakresie regulacji oraz standardów.
- 2.3. Promujemy współpracę, uczciwość oraz inicjatywę. Pracownicy mogą skutecznie i efektywnie realizować swoje zadania, a dzięki odnoszonym sukcesom zyskiwać satysfakcję i motywację do dalszego rozwoju zawodowego i osobistego.
- 2.4. Umożliwiamy naszym Pracownikom rozwój zawodowy umożliwiając podnoszenie ich kompetencji, a tym samym zwiększający potencjał badawczo-naukowy Instytutu.
- 2.5. Pracujemy w poczuciu odpowiedzialności za zdrowie i życie swoje oraz innych Pracowników, a także interesariuszy, przestrzegając zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz powstrzymując się od działań mogących bezzasadnie narazić czyjeś życie lub zdrowie;

3

Dbłość o relacje zewnętrzne

- 3.1 Z szacunkiem oraz profesjonalizmem traktujemy naszych zewnętrznych interesariuszy zarówno z sektora prywatnego jak i publicznego, stosując wobec nich jednolite, uczciwe i przejrzyste zasady. Takie podejście pozwala nam budować długofalowe i oparte na zaufaniu relacje.
- 3.2 Przestrzegamy zasad uczciwej konkurencji. Decyzje dotyczące zakupów lub udziału w projektach o charakterze komercyjnym podejmowane są w sposób niezależny, na podstawie obiektywnych przesłanek i bez wymiany poufnych informacji z konkurentami dostawców albo kontrahentów.
- 3.3 Dbamy o dobrą współpracę z lokalną społecznością, nie podejmując działań mogących spowodować niepotrzebne zarzewie konfliktu.

4

Przeciwdziałanie nadużyciom

- 4.1 Jesteśmy świadomi zagrożeń wynikających z **konfliktu interesów**, kiedy nasze osobiste interesy mogą kolidować z interesami Instytutu lub jego klientów. W związku z czym unikamy działań lub takich relacji z otoczeniem zewnętrznym, które mogą budzić wątpliwości co do naszej bezstronności, obiektywizmu lub rzetelności lub szkodzić Instytutowi.
- 4.2 Zdecydowanie odrzucamy wszelkie formy **korupcji** oraz nie dopuszczamy do sytuacji, które mogłyby prowokować takie zachowania. W związku z tym:
 - 1) nie przyjmujemy jakichkolwiek korzyści lub ich obietnicy dla siebie lub innych osób, jeśli może to wpłynąć lub choćby stworzyć wrażenie wpływu na nasze decyzje służbowe;
 - 2) nie wręczamy, nie proponujemy i nie obiecujemy jakichkolwiek korzyści osobom z sektora publicznego i prywatnego w celu uzyskania przychylności lub korzystnej decyzji dla Instytutu.
- 4.3 Pomijanie procesów zakupowych może doprowadzić do strat po stronie Instytutu i dlatego wszelkie zakupy realizujemy jedynie przez wyznaczone do tego celu jednostki i w ustalony sposób.
- 4.4 Dbamy o należyte i zgodne z prawem przepływy finansowe ze zweryfikowanymi podmiotami gospodarczymi
- 4.5 Sprzeciwiamy się wszelkim działaniom naruszającym prawa pracownicze w tym związanym z nierównym traktowaniem czy mobbingiem.

5

Bezpieczeństwo danych

- 5.1** Jesteśmy świadomi istoty i wartości danych, którymi dysponujemy, dlatego podejmujemy niezbędne środki organizacyjne, prawne i techniczne, aby zapobiec nieuprawnionemu dostępowi do przetwarzanych przez nas informacji prawnie chronionych lub ich utracie. Chronimy dane Instytutu, jego Pracowników i zewnętrznych interesariuszy. Każdy z nas odpowiada za utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa informacji w ramach wykonywania codziennych obowiązków.
- 5.2** Zgodnie z prawem przetwarzamy dane osobowe i podejmuje niezbędne i adekwatne działania w celu ochrony poufności tych danych.
- 5.3** Chronimy własność intelektualną. Każda praca wykonana przez Pracownika Instytutu częściowo lub w całości, w związku z obowiązkami zawodowymi, przy użyciu zasobów lub informacji należących do Instytutu, jest własnością Instytutu, chyba że zawierane umowy lub przepisy stanowią inaczej. Szanujemy także poufność i prawa własności intelektualnej innych osób. W sposób legalny wykorzystujemy dostępne nam opracowania i materiały, w tym podajemy źródła wykorzystywanych informacji.

6

Dbłość o mienie

- 6.1** Wspólnie dbamy o aktywa i pasywa majątkowe Instytutu, aby przez nasze działania lub zaniechania nie doszło do nieuzasadnionej straty w jego majątku.
- 6.2** Jesteśmy świadomi, że wielkość i jakość mienia służbowego ma bezpośredni wpływ na efektywność, skuteczność i komfort naszej pracy, w związku z czym uwagą i ostrożnością obchodzimy się z majątkiem Instytutu, szczególnie tym powierzonym nam do użytku. Chronimy go przed zniszczeniem, utratą bądź kradzieżą.
- 6.3** Majątku Instytutu używamy wyłącznie w celach związanych z wykonywaną w nim pracą i na zasadach określonych w regulacjach wewnętrznych. Jesteśmy świadomi, że korzystanie z własności Instytutu w celach prywatnych jest dopuszczalne wyłącznie, gdy wynika to z regulacji wewnętrznych.
- 6.4** Wydatków na koszt Instytutu dokonujemy jedynie w przypadkach uzasadnionych ekonomicznie i dopuszczonych wewnętrznymi regulacjami.

7

Ochrona środowiska

- 7.1** Jako przedstawiciele świata nauki mamy szczególną wrażliwość na stan środowiska naturalnego, dlatego dbamy o nie, niezależnie od miejsca i rodzaju wykonywanej przez nas pracy.
- 7.2** Działalność naszego Instytutu prowadzona jest z zachowaniem możliwie najwyższej neutralności ekologicznej procesów badawczych, administracyjnych i innych. Minimalizujemy wpływ na środowisko, wynikający z użytkowania przez nas materiałów.
- 7.3** Wspieramy rozwiązania organizacyjne i technologiczne, które przyczyniają się do dbałości o środowisko naturalne.

Postanowienia ogólne

- 1.** Wszyscy Pracownicy Instytutu obowiązani są do przestrzegania niniejszego Kodeksu.
- 2.** Z Kodeksem Etyki zapoznaje się niezwłocznie każdego obecnego oraz nowo zatrudnionego w Instytucie Pracownika.
- 3.** Kodeks Etyki jest dostępny wszystkim Pracownikom Instytutu, a także interesariuszom zewnętrznym na zasadach określonych przez kierownictwo Instytutu.
- 4.** Za naruszenie zasad Kodeksu Etyki Pracownik ponosi odpowiedzialność porządkową lub dyscyplinarną, a także karną lub administracyjną, jeżeli jego zachowanie naruszyło obowiązujące przepisy prawa.
- 5.** Pracownik potwierdza zapoznanie się z treścią Kodeksu Etyki, składając oświadczenie, którego wzór stanowi załącznik do niniejszego Kodeksu. Oświadczenie dołącza się do dokumentacji pracowniczej Pracownika.

Definicje i podstawowe pojęcia w Kodeksie

1. **Etyka** – ogół norm moralnych, uznawanych przez Instytut jako punkt odniesienia do oceny postępowania Pracowników Instytutu,
2. **Interesariusz** – każdy podmiot (osoba fizyczna, prawna, jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej), organizacja lub społeczność, która wpływa lub może wpływać na Instytut lub pozostaje pod wpływem aktywności Instytutu,
3. **Korupcja** – żądanie, proponowanie, wręczenie lub przyjmowanie, bezpośrednio lub pośrednio, łapówki lub jakiegokolwiek innej nienależnej korzyści lub jej obietnicy, które wypacza prawidłowe wykonywanie jakiegokolwiek obowiązku lub zachowanie wymagane od osoby otrzymującej łapówkę, nienależną korzyść lub jej obietnicę (art. 2 Cywilnoprawnej konwencji o korupcji). Legalna definicja korupcji znajduje się w art. 1 ust. 3a ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. *o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym*.
4. **Konflikt interesów** – występuje wówczas, gdy bezstronne i obiektywne pełnienie obowiązków służbowych, w tym naukowych pracownika Instytutu jest zagrożone z uwagi na względy rodzinne, emocjonalne, sympatie polityczne lub przynależność państwową, interes gospodarczy lub jakiegokolwiek interesy sprzeczne z interesami Instytutu.
5. **Korzyść** - każde dobro zaspokajające określoną potrzebę:
 - a) którego wartość da się wyrazić w pieniądzu (**korzyść majątkowa**); korzyścią może być przysporzenie majątku (np. darowizna) jak i uniknięcie jego zmniejszenia (np. zaniechanie dochodzenia roszczeń);
 - b) o charakterze niemajątkowym (**korzyść osobista**); taką korzyścią może być, np. zaspokojenie potrzeb seksualnych, odznaczenie medalem.
6. **Nadużycie** – każde działanie lub zaniechanie naruszające przepisy prawa, w tym w szczególności korupcja, oszustwo, kradzież, przywłaszczenie, fałszowanie dokumentów, poświadczanie nieprawdy w dokumentach, umyślne wprowadzanie nieprawdziwych informacji i danych do systemów teleinformatycznych;
7. **Pracownik** – każda osoba pracująca w Instytucie na podstawie umowy o pracę, umowy cywilnoprawnej lub jakiegokolwiek innej umowy, a także osoba działająca w imieniu i na rzecz Instytutu;
8. **Sygnalista** – osoba zgłaszająca nadużycia lub zagrożenia nadużyciami, mająca uzasadnione przypuszczenie, że przekazywane przez nią informacje są prawdziwe (definicja obowiązująca do czasu wdrożenia do polskiego prawodawstwa wymogów Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. *w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii*).

Podstawowe przepisy powiązane z Kodeksem

1. Ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o *Polskiej Akademii Nauk*,
2. Ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o *zasadach finansowania nauki*,
3. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o *finansach publicznych*,
4. Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o *odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych*,
5. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*,
6. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. *Kodeks karny*,
7. Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o *odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary*,
8. Ustawa z dnia 9 czerwca 2006 r. o *Centralnym Biurze Antykorupcyjnym*,
9. Ustawa z dnia 20 stycznia 2011 r. o *odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy publicznych za rażąco naruszenie prawa*,
10. *Kodeks etyki pracownika naukowego* uchwalony w dniu 1 grudnia 2016 r, na 133 sesji Zgromadzenia Ogólnego Polskiej Akademii Nauk.

.....
(imię i nazwisko)

.....
(stanowisko)

.....
(komórka organizacyjna)

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że *zapoznałam/zapoznałem* się z Kodeksem Etyki Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk, rozumiem opisane w nim wartości i zasady i zobowiązuję się do jego przestrzegania.

....., dnia
(miejsce i data zapoznania)

.....
(czytelny podpis zapoznanego)